

Forfatter: Claussen, Sophus

Titel: Udrag fra Antonius i Paris

Citation: Claussen, Sophus: "Antonius i Paris", i Claussen, Sophus: *Antonius i Paris*, udg. af Jørgen Hunosøe ; Esther Kielberg , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, [i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab], cop. 1990, s. 346. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-claussen01-shoot-idm140218341569824/facsimile.pdf> (tilgået 18. juli 2024)

Anvendt udgave: Antonius i Paris

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

- Tilskueren* 1891 og oversatte dele af hans dagbøger i *Taarnet*, marts 1894, s. 273-282 (se evt. SC:SL V, 109-114 og VIII 165-168 m. kommentarer). – Her refereres til digtet *Morgendæmringen* (*Le Crépuscule du matin*) fra digtsamlingens anden kreds *Billeder fra Paris* (*Tableaux parisiens*), i Sigurd Swanes gendigtning nr. CXXXVII; 2. udg., 1963, s. 209. Strofen m. udtrykket *Paris (...) den gamle Arbejdsmand* omtales i JJ's essay (optr. *Udvalgte Værker* (1915) bd. 6, s. 18).
- 54 *Natten*: i *Taarnet*, juni 1894, hvor SC først fik trykt en række af de sonetter, der senere optoges i *AP* og *Pileflytter*; dediceret Herman Bang.
- 57 *Alliance*: i *Taarnet*, okt. 1893, s. 44-45 forsynet med en ekstra slutstrofe (se evt. SC:SL IX 120-121). – *min skønne Sjæl: Bekenntnisse einer schönen Seele*, ty. »En skøn sjæls bekendelse«, er titlen på 6. bog i Goethes roman *Wilhelm Meisters Lehrjahre* (1796). Udtrykket *Schöne Seele* menes at stamme fra Rousseaus (1712-1778) roman *La Nouvelle Héloïse* (1761) og betegner sart modtagelighed og en hældning mod romantisk mysticisme. – *Luxembourgshaven*: se n.l.s. 37.
- 58 *Châblis*: tør, hvid bourgognevin.
- 59 *Mallarmé*, Stéphane (1842-1898): fr. lyriker, jf. n.t.s. 90. – *Rædslen for det hvide Papir*: der refereres formentlig til flg. linier af Mallarmés digt *Brise marine* fra *Parnasse contemporain* (1866; Oeuvres complètes. Udg. af Henri Mondor. Bibliothèque de la Pléiade (1945) s. 38): *Intet (...) skal holde det herte fast (...) Nætter! ej lampens øde lysning, hvor den daler/Over det blanke ark i sin hvidhed som lammer,/Og ej den unge kvinde med sit barn hun ammer. (...) (De første moderne. Udvalg, redigering og gengivelser: Jørgen Sonne (1983) s. 11).*
- 60 *Sponvogne i tre Etager*: overdrivelsen fremkommer måske ved en sammenligning m. s. 73, hvor A's *Mod harvede sig i tre Etager. Og da traf jeg paa en Sponvogn en ung Dame (...)* – *Imperialen, l'imperiale*: fr. øverste etage i dobbeltdækkerbus. – *Tusind og én Nat*: eventyrsamling, antagelig af persisk oprindelse.
- 62 *Noces & Festins*: se n.t.s. 33. Først tr. i *Taarnet*, juni 1894, under titlen *Koncerten*.
- 63 *De smaa Tidsskrifter*, les petites revues, vigtigt forum for periodens unge fr. digtning. – *vittige*: klog, intelligent.
- 64 *Malaquin*, Louis el. Ludovic Malquin (1868-1904): fr. forfatter. Han oversatte SC's novelle *Don Juan, en ung blond Mand* (1891) (jf. Efterskrift s. 293). M. var ven af Lugné-Poe (se n.t.s. 68), som han skrev stykker til. I *La Plume* (se n.t.s. 72) 1.1.1891 anmelder Jean Jullien (se n.t.s. 70) M.'s og Lugné-Poes problemdrama *Liardot et Cte*, opført af *Les Écoliers*, Cercle des Écoliers. Denne gruppe, som Lugné-Poe dannede allerede i sin gymnasietid, havde f.eks. førsteopført Henrik Ibsens *Fruen fra Havet* (17.12.1892) på Théâtre Moderne, iscenesat af Lugné-Poe sm.m. den da. journalist v. *Politiken* Jens Pedersen. L.E. opførte jan. 1894 Edvard Brandes' (1847-1931) idé-drama *Et Besøg* (1882) (*Une Visite*) – *hudflattede Greven af Paris*: M.'s teaterstykke hedder *Anachronisme*. G.a.P., Louis-Philippe

- P. (1838-1894) fr. prins, opfattede sig selv som arving til Frankrigs trone. – *Legømen*: køkkenurterne, grøntsagerne – *græsser Løven* (...) hos Esajas (65,25) ulven. – *Henni Rochefort* se n.t.s. 41. HR blev aug. 1889 dømt til fængsel pga sine radikale politiske anskuelser. Forinden var han flygtet til London, hvorfra han daglig sendte artikler til sit blad. Han kom først tilbage efter amnestien 1895.
- 65 *La Justice* og *Le Radical*: republikanske morgenaviser – *anarkistisk*: se Tidsbilledet. – *Girondiner*: gruppe fr. revolutionspolitikere 1791-93; de fleste var unge idealistiske intellektuelle med en abstrakt kærlighed til friheden. – *Ravachol*, egrl. François Claudius Koenigstein (1859-1892): fr. anarkist og terrorist med en vis martyrstatus. Han påtog sig skylden for tre attentater i 1892 og betegnede dem som hævn for domme over anarkister. R. anklagedes yderligere for 5 rov mord, hvoraf han tilstod ét. Han henrettedes 11.6.1892. – *Eklektikere*: Eklekticisme tilstræber at udvælge de værdifuldeste elementer i de forskellige filosofiske eller kunstneriske skoler. I *La grande encyclopédie* (1885-1902) hedder det, at eklekticisme er typisk for dekadente, videnskabsdominerede perioder og i særlig grad for »vor epoke«, altså SC's samtid. – *Den Fred*, (.): Fil. 4,7 – *Hérifé* (.) *Alphandéry*: begge nævnt i notesbog 29. A. kan være André Alphandéry, der f.eks. har bidrag i *L'Art et la Vie* 1893 bd. 2. – *La Rampe*: nævnt f.eks. i *La Plume* (se n.t.s. 72), som 1.10.1893 anmelder LR's opførelse af den unge debutant Adolphe Thalassos samfundskritiske stykke *La Faïm*, »Sultens«.
- 66 *Henrik Ibsen*: fra begyndelsen af 1893 griber interessen for skandinavisk teater hurtigt om sig i Paris. Således sættes i alt 11 stykker af HI, Bjørnstjerne Bjørnson og August Strindberg i scene på parisiske teatre i sæsonen 1893-1894. Herman Bang iscenesatte de 9 af dem. Han var 18.2.1893 ankommet til Paris, og via sin (og HI's) fr. oversætter, greve Maurice Prozor og SC introduceredes han i teatermiljøet pga. sit indgående kendskab til nordisk dramatik og sin interesse for praktisk teaterarbejde. SC anmeldte alle 1893-opførelserne i *Politiken*. Således stod her 13.2.1893 i forlængelse af sætningen om HI og August Strindberg, *August Strindbergs Frøken Julie, som jeg saa uafles ved Generalproven, virkede yderst betagende*. – SC om Herman Bang i Paris: se JS 129-138 (opr. trykt i *Teatret*, feb. 1912, s. 77-80). Denne side af SC's virke i Paris er udeladt i *AP*, jf. den opr. dedikation. En samtidig beskrivelse af den ældre nordiske naturalistgenerations betydning i fr. åndsliv ses i Maurice Bugeon: *Les Révoltes Scandinaves* (1894). Selv skriver SC: *Det er nemlig ikke alene Norge, hvis Litteratur er paa Mode i Paris, i Løbet af en eneste Maaned har jeg i forskellige Tidsskrifter fundet en halv Sines Oversættelser af danske Forfattere. Det er et helt Solskin af Berømmelse*, (.) »En Fallit« paa Théâtre libre. *Politiken* 14.11.1893) – *Mussets* (.), se n.t.s. 18. – *Stendhal*, pseudonym for Henri Beyle (1783-1842): fr. forfatter Hans roman *Le Rouge et le noir* (1831), *Rødt og Sort* (1897), gjorde det største indtryk på SC (se f.eks. *FL* I 101 f). – *Rémy de Gourmont* (1858-1915): fr. forfatter Johs. Jørgensen påtænkte